

Seko:s organisationsutredning

Remissvar från Seko sjöfolk
2024-03-22

Seko sjöfolk är en branschorganisation och klubb inom Seko - Service och kommunikationsfacket. Vi arbetar för att sjöfolket ska ha rättvisa löner, trygga anställningar och goda arbetsvillkor. Vi organiserar ungefär 5000 medlemmar med yrken som matros, servitris, motorman, kocksteward och ekonomibiträde inom sjöfarten. Vi vill att Sverige ska ha en konkurrenskraftig och hållbar sjöfart och vara ett föregångsland i kampen för schysta och säkra arbetsvillkor på världshaven.

Inledning

Seko sjöfolk har deltagit i organisationsutredningen sedan starten i februari 2022. Seko sjöfolk valde ut en representant som förbundsstyrelsen sedan formellt utsåg till att vara en del av organisationsutredningens arbetsgrupp.

Seko sjöfolks bild av arbetet i arbetsgruppen är att det har präglats av en nyfikenhet och en vilja att förändra.

Sammanfattning

Seko sjöfolk har gjort en samlad bedömning av utredningen och vill inkomma med följande synpunkter:

Att yrkesidentitet genom bransch ska vara grundbulten för medlemskapet ser vi som mycket positivt. I princip alla fackföreningar i Sverige bygger just på yrkesidentitet och därför är det klokt att också Seko bygger vidare på det.

Vi ser dock en risk med att inte ha regioner med ett sammanhållande regionalt ansvar i förslaget. Med enbart branscher som valkrets till kongressen är risken överhängande att vi går mot en federationsstruktur.

Vidare ser Seko sjöfolk allvarligt på det faktum att organisationsutredningen tagit in frågan om anställda i organisationsutredningen, eftersom det inte ingick i uppdraget från kongress eller förbundsstyrelse.

Det faktum att man pekar ut Seko sjöfolks anställda, men inga andra, är anmärkningsvärt. Vi anser att utredningen gått långt utanför sina beslutade ramar och befogenheter och kommer högst troligt att reservera oss emot förslaget.

Bakgrund

Svenska Sjöfolksförbundet bildades 1914 och var fram till 1996 ett eget förbund. Det finns en hel del saker som skiljer sjöfolk från andra yrkeskategorier, inte bara nationellt utan också globalt. Den mest uppenbara skillnaden är det faktum att man efter arbetsdagens slut inte kan åka hem. Man tillbringar därför fritiden på sin arbetsplats i väldigt stor utsträckning.

Som en konsekvens av de annorlunda förutsättningarna för ombordanställda finns också många rent legala saker som särskiljer våra medlemmar på Seko sjöfolk från den övriga arbetsmarknaden:

- Vi har inte Arbetsmiljöverket som tillsynsmyndighet för arbetsmiljö.
- Vi som fackförening utser inte skyddsombud, det gör de ombordanställda
- Sjöfolket är i stora delar reglerade från IMO (International Maritime Organization). Det är alltså IMO som bestämmer över utbildningssystem, krav och certifikat.
- Den internationella sjöfarten är reglerad via ILO (International Labour Organization), där det finns konventioner som reglerar bland annat arbetstider, vilotider och det mesta som berör sjöfolk i den så kallade MLC:n; Maritime Labour Convention, en sjöarbetskonvention som handlar om sjömännens rättigheter till anständiga arbets- och levnadsvillkor som gäller globalt i världen för sjöpersonal.
- Därtill har vi i Sverige en särlagstiftning som heter Sjömanslagen, en lag som reglerar en sjömans ansvar och skyldigheter. På grund av denna lag är det svårt för sjöfolk att gå en tvärfacklig utbildning då mycket i en sjömans vardag styrs av denna lag som särskiljer oss från övriga anställda i Sverige.

Sammantaget gör detta att sjöfolk har helt andra förutsättningar än de flesta andra yrkesgrupper. Det ställer stora krav på specialkunskap hos den fackförening som ska företräda medlemmarna ombord.

När Svenska Sjöfolksförbundet och Statsanställdas Förbund gick samman fanns det en mycket tydlig och uttalad förståelse för detta, då man överenskom i juridisk avtalsform att Seko sjöfolk skulle vara en egen enhet med egna anställda, just för att kunna företräda medlemmarna på absolut bästa sätt.

Detta har inte förändrats på något sätt sedan 1996 vid samgåendet och vi förutsätter att förbundet inte bryter denna viktiga juridiska överenskommelse.

Situationen idag

Förutsättningarna har på inget sätt förändrats, trots att mycket hunnit hända sedan 1996. Seko har genomfört förändringar i sin struktur vid ett flertal tillfällen vilket Seko sjöfolk har anpassat sig efter.

Trots att det finns avtal om hur exempelvis medlemsintäkterna ska fördelas, vad Seko respektive Seko sjöfolk ska erhålla var för sig, har Seko sjöfolk på eget initiativ vid ett flertal tillfällen uppmanat förbundet att höja förbundsavgiften så att Seko sjöfolks medlemmar bidrar mer till förbundet än vad som är avtalat.

När Seko vid kongressen 2017 gjorde förändringar så att alla medlemmar skulle tillhöra en klubb, gjorde Seko sjöfolk den förändringen att vi ombildades till en nationell branschklubb och våra dåvarande klubbar blev sektioner. Allt för att anpassa oss till Sekos struktur.

Det må hända att vi sticker ut inom Sekos organisation med det faktum att vi har egna anställda, men det är också det som är en bidragande orsak till att vi har varit relativt framgångsrika.

Att ha personalen nära organisationen och nära den beslutsfattande styrelsen ger oss förutsättningar att vara både handlingskraftiga, snabba och flexibla.

Ett exempel på det är under coronakrisen då sjöfarten var extremt hårt utsatt, då kunde Seko sjöfolk på dagen ställa om sin organisation till en krisorganisation.

Ytterligare en erfarenhet historien lärt oss är att med egen personal kan man aldrig vara fler anställda än vad man har ekonomiska förutsättningar till. De förutsättningarna har inte andra branscher, där vissa ger ett stort tillskott till förbundet och andra är en större belastning.

Ekonomiska och praktiska konsekvenser

På Seko sjöfolk är vi beredda att bli en mer integrerad del av förbundet och ta ett större ansvar i det regionala arbetet. Vi är beredda att vara motorn för en ny branschorganisation enligt förslaget. Men vi är inte beredda att överge det vi har byggt upp sedan över 100 år, nämligen vår struktur med våra anställda.

Våra förutsättningar är sådana att vi inte ser någon möjlighet att utföra det arbete vi har gjort, gör och ska göra i framtiden utan egen anställd personal.

Att vara motorn i den nya branschorganisationen kommer vara beroende av just den struktur och de anställda som vi har idag.

Ytterligare en aspekt gällande Seko sjöfolks personal är att vi av naturliga skäl är en ganska personaltyngd organisation. Ett övertagande av Seko sjöfolks personal, inklusive pensionsavsättningar, från Sekos sida skulle tynga förbundets ekonomi markant.

Som läget är idag är Seko sjöfolk en minimal ekonomisk belastning för förbundet. Med tanke på förbundets redan ansträngda ekonomi bör det inte vara något positivt att ta över Seko sjöfolks anställda – det skulle nämligen göra att förbundets totala antal anställda ökar med drygt 10 procent.

Vidare, utifrån organisationsutredningens rapport, finns det frågetecken kring vad vissa beslut kan få för konsekvenser. Utredningen bygger på en branschstruktur utifrån yrkesidentitet, vilket vi på Seko sjöfolk ser positivt på.

Vi ser dock svårigheter med hur dessa branscher ska kunna fungera fullt ut: Redan idag med det befintliga branschsystemet är inte alla branscher fullt fungerande. Även de branscher som anses fungera fullt ut och vara självständiga upptar väldigt mycket personella resurser både på assistent- och ombudsmannasidan.

Med enbart branscher som valkrets till Sekos kongress ser Seko sjöfolk risker med att vi börjar bygget av en federation, där varje bransch enbart ser till sitt bästa och den övergripande Sekoidentiteten tvättas bort. Idag finns i förhållande till rapportens förslag relativt självständiga regioner som är det sammanhållande kittet på regional nivå. Det tror vi är något positivt.

Vi på Seko sjöfolk har inte varit så aktiva i regionerna av den anledningen att vi fram till 2017 var en egen region. Vi har dock genom alla år haft ett mycket bra samarbete med Region Väst, och vi som en rikstäckande klubb i sammanhanget ser också vad regionerna gör för att hålla samman förbundet så att olika branscher inte drar åt för olika håll.

Förslaget om att regionerna ska bantas ner, att de inte längre ska vara juridiska personer och att de ska tillsättas av branscherna ser Seko sjöfolk negativt på.

Vi tror att alla de ”nya” branscher som ska skapas varken har kapacitet, möjlighet eller engagemang att vara så delaktiga i regioner som rapporten föreslår. Skulle inte arbetet med regioner fungera så är vi i stora delar en federation bestående av branscher.

Sammantagen bedömning

Seko sjöfolk gör bedömningen att Seko är ett väldigt komplext förbund och att vi är ett resultat av något historiskt som troligen inte skulle kunna uppstå idag. Nästintill alla våra yrkesgrupper passar in i något av de andra LO-förbunden och då bör vi också vara ytterst försiktiga med att skapa en allt för enkel struktur där branscher i sin helhet skulle kunna tas över av andra LO-förbund.

Med en väldigt enkel och tydlig struktur inom Seko finns alltid risken att det i framtiden tillsätts en LO-utredning om att stycka upp Seko. Väg och ban hamnar hos Byggnads, Seko Energi hamnar hos Elektrikerna och Seko sjöfolk hamnar hos Transport. Vi ser inte detta som en reell risk idag, men med en organisation enligt den rapporten föreslår är risken klart högre för ett sådant scenario.

Vi ställer oss positiva till en större fokusering på branscher och yrkesidentitet, men tror att det behövs ett mer sammanhållande kitt som gör oss alla till Sekoiter. Där tror vi att regionerna i sin nuvarande form fyller en stor och avgörande roll för att vara just det kitt och den sammanhållning som vi behöver inom Seko.

Är det förbundets mening att skapa en mer federationslik struktur så bör det också göras fullt ut, där varje bransch behandlas lika utifrån ekonomi och personella resurser. Att skapa självständiga branscher med helt olika förutsättningar gällande personal och ekonomi, som förslaget är nu, kan inte vara det bästa för Seko som helhet.

Till sist vill Seko sjöfolk återigen påtala vikten av att en organisationsutredning håller sig inom de ramar den fått.

Beslutet som togs om den tillsatta organisationsutredningen var att den skulle se över den demokratiska organisationen. Ekonomi och personal var inte föremål för uppdraget.

Att då lyfta in personalen i Seko sjöfolk i utredningen är inte seriöst agerat.

Seko sjöfolk
Fjärde Långgatan 48
413 27 Göteborg
sjofolk@seko.se
www.sjofolk.se

